

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA NR. 897
din 15.10.2008

Dosar nr: 454/2008

Petiția nr: 8432 din data de 13.06.2008

Petent: I A M

Obiect: situație de discriminare bazată pe prevederi ale unor acte normative

I. Părțile

1. Petent

I A M , cu domiciliul în

II. Procedura de citare

În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin **Adresa nr. 11967/15.09.2008** petentul a fost informat cu privire la ridicarea din oficiu a excepției de necompetență materială a CNCD, în conformitate cu **Decizia Curții Constituționale a României nr. 997 din 7 octombrie 2008**.

III. Obiectul sesizării și susținerile părților

Prin adresa nr. 8432 din 13.06.2008, dl I A M solicită Consiliului pentru Combaterea Discriminării să se pronunțe dacă conținutul articolelor (art.29 și art.47) din Legea nr. 35/2008 Legea votului uninominal - Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind statutul aleșilor locali, sunt discriminatorii cetățenilor români care doresc a candida ca independenți pentru

dobândirea demnităților de deputat sau senator, în favoarea cetățenilor români membrii de partid politic.

Petentul susține că prevederile Legii nr. 35/2008, 2008 Legea votului uninominal - Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind statutul aleșilor locali produc o discriminare între candidații cetățeni români membrii ai partidelor politice și candidații independenți cetățeni români și în susținerea celor afirmate vine spre exemplificare cu Art. 29 din Legea nr. 35/2008.

(1) În fiecare colegiu uninominal, fiecare competitor electoral poate avea doar o singură propunere de candidatură.

(2) Un candidat poate reprezenta un singur competitor electoral într-un singur colegiu uninominal.

(3) Propunerile de candidați se depun la birourile electorale de circumscripție care funcționează la nivelul la care sunt aleși candidații respectivi, cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor.

(4) Propunerea de candidatură făcută de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, în condițiile art. 9 alin. (11) se depune la Biroul Electoral Central.

(5) La depunerea candidaturilor, fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidat independent trebuie să facă dovada constituirii unui depozit, în contul Autorității Electorale Permanente, cu valoare de 5 salarii minime brute pe țară pentru fiecare candidat.

(7) Depozitul se restituie în termen de 14 zile lucrătoare de la data rămânerii definitive a rezultatelor alegerilor organizate în circumscripția electorală, numai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, care obțin un număr de voturi egal cu cel puțin 2% din voturile valabil exprimate la nivel național. Depozitul se restituie și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, altele decât cele care ating pragul electoral, care obțin un mandat de deputat din partea acestor organizații în condițiile prezentului titlu. Depozitul se restituie și candidaților independenți care obțin cel puțin 20% din voturile valabil exprimate în colegiul uninominal în care au candidat. Sumele care nu se restituie se fac venit la bugetul de stat.

Petentul menționează că pentru reforma clasei politice, pe lângă o lege democratică a votului uninominal, trebuiesc relaxate substanțial actualele condiții deosebit de restrictive discriminatorii de participare la confruntarea electorală pentru partide și în mod special pentru candidații independenți.

IV. Motivele de fapt și de drept

În fapt, petentul solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să-i comunice dacă sunt discriminatorii articolele din Legea nr. 35/2008 Legea votului uninominal - Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind statutul aleșilor locali.

În drept, analizând faptele reținute în petiție, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

Curtea Constituțională a României care a statuat cu valoare de principiu că "principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență".

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, **Colegiul Director** al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată.

Coroborat actului normative care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, **Colegiul Director** trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, **Colegiul Director**, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului produs, ce creat o circumstanțe concretizate printr-o deosebire, excludere, restricție sau preferință și care poate să îmbrace forma unui tratament diferențiat în cazul specific dedus spre analiză de către petent.

În cazurile de discriminare trebuie analizat tratamentul diferențiat apărut între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în

care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr.137/2000, republicată.

Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul Director reține că în fapt, petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare care decurge din dispoziții legale.

Astfel, în fapt, în exercitarea competențelor sale Colegiul Director este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, împrejurare ce instituie discriminări, în opinia petentului, în contradicție cu principiul nediscriminării.

Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâți, ce pot duce în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale Art.16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

Colegiul Director, conform **Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale, constată că nu are competența materială de a se pronunța prin hotărâre asupra actelor normative.

Opinie separată exprimată de Haller István

1. Privind atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, **O.G. nr. 137/2000**, republicată, are următoarele prevederi relevante:

„Art. 16 - Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

[...]

Art. 18 - (1) Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

(2) Consiliul elaborează și aplică politici publice în materia nediscriminării. În acest sens, Consiliul va consulta autoritățile publice, organizațiile neguvernamentale, sindicatele și alte entități legale care urmăresc protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării.”

În consecință, în calitate de singura autoritate de stat din România care este definit ca fiind garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, responsabil cu privire la

armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative care contravin principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu poate invoca excepția necompetenței materiale în situația în care obiectul petiției se referă la o prevedere legală.

2. Ordonanța de urgență nr. 75 din 11 iunie 2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, publicat în **Monitorul Oficial al României nr. 462 din 20 iunie 2008**, la art. V, prevede: „În Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2007, după alineatul (2) al articolului 19 se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

«(3) Sesizările având ca obiect măsurile legislative adoptate în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar nu intră în competența de soluționare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.»

Astfel în mod implicit se recunoaște competența de soluționare a petițiilor care au ca obiect măsurile legislative adoptate în alte domenii decât cele care privesc salarizarea personalului din sistemul bugetar.

3. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a soluționat sute de petiții care au avut ca obiect măsuri legislative, acestea fiind confirmate de decizii ale instanțelor (cum ar fi cele privind statutul magistraților). Art. V al **O.U.G. nr. 75/2008** este motivat tocmai de aceste hotărâri ale Consiliului.

4. Curtea Constituțională a României s-a pronunțat în sensul de a considera contrară **Constituției României** practica instanțelor de judecată de a anula sau de a refuza aplicarea unor acte normative cu putere de lege considerând că sunt discriminatorii, și de a le înlocui cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative (**Decizia nr. 821 din 3 iulie 2008**). Hotărârile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu au însă valoarea hotărârilor instanțelor de judecată, întrucât formulează doar recomandări privind necesitatea armonizării dispozițiilor din cuprinsul actelor normative care contravin principiului nediscriminării, astfel aceste hotărâri ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu contravin principiului separării puterilor în stat, invocat de Curtea Constituțională cu privire la hotărârile instanțelor de judecată, puterii legislative revenind sarcina de a analiza dacă și în ce mod schimbă actul normativ în cauză.

5. Prezenta opinie separată nu analizează obiectul petiției, ci critică doar soluția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Fondul petiției poate fi soluționat în situația în care petentul se adresează instanței de contencios administrativ în termenul de 15 zile, iar instanța desființează prezenta hotărâre și dispune propunțarea pe obiectul petiției

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu 5 voturi pentru și o opinie separată ale membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu are competența materială de a se pronunța asupra actelor normative conform **Deciziei nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale;
2. Clasarea dosarului.
3. Prezenta hotărâre se va comunica petentului

IV. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)
- nu este cazul;

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal potrivit Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

NIȚĂ TIBERIU DRAGOȘ – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

